

JAMARSKA ZVEZA SLOVENIJE
IZOBRAŽEVALNA SLUŽBA
p.p. 2544
1109 Ljubljana

POGOJI, OPREMA IN ZNANJE ZA NAZIV USPOSOBLJEN ZA SAMOSTOJNO JAMARSKO DELOVANJE

Izobraževalna služba JZS, inštruktorji jamarstva, reševalci in jamarji so oblikovala naslednje kriterije za usposobljene za samostojno jamarsko delovanje:

1. K izpitu lahko pristopi vsakdo, ki je v tekočem letu dopolnil vsaj 18 let in ima **Potrdilo o opravljenem tečaju USJD**. Društvo mora biti registrirano kot organizacija za usposabljanje za samostojno jamarsko delovanje. Društvo, ki prijavlja kandidata, ga mora vpisati na **Seznam kandidatov** in ga prijaviti organizatorju.
2. Izpit je razdeljen na več izpitnih točk. Kandidat, ki opravlja izpit, mora obiskati vse točke in po opravljeni nalogi od člana izpitne komisije za posamezno točko zahtevati oceno in podpis izpitnega lista, katerega kandidat nosi s seboj, dokler ne obiše vseh točk. Nato odda izpitni list predsedniku izpitne komisije. Prisotnost kandidata na posamezni točki vpiše v svoj seznam tudi inštruktor, ki ocenjuje na posamezni točki. Na isti seznam si inštruktor pripiše tudi oceno in opombo za posameznika.
3. Ožje območje, kjer se opravljajo izpiti, mora biti označeno z vidnimi znamenji (vrvi, trakovi,...). Znotraj tega območja pričnejo veljati varnostne norme, katere lahko botrujejo, da kandidat ne opravi pozitivno izpita.
4. Pred začetkom ocenjevanja posameznih kandidatov si mora inštruktor IS JZS pripraviti opremo in opremiti spust po izpitni smeri. Meri se čas, ki ga potrebuje za spust, opremljanje in plezanje po celotni smeri. Kandidat mora isto smer opraviti v času, ki ni daljši od trikratnega časa inštruktorja.
5. Inštruktorji praktično znanje ocenjujejo z dvema znakoma:

odlično	4	dobro	3	zadovoljivo	2	nezadovoljivo	1
---------	---	-------	---	-------------	---	---------------	---

6. Če kandidat prejme za kakšno vprašanje iz praktičnega dela izpita negativno oceno (1) se šteje, da ni opravil izpita, kar se mu pojasni. Izpitni listi in listi posameznih inštruktorjev ostanejo v arhivu Izobraževalne službe JZS. Pritožbe na odločitev izpitne komisije se vložijo pisno vodji izobraževalne službe JZS v tekočem dnevu. Kandidat mora imeti na teoretičnem delu izpita 75 % pravih odgovorov. S podpisom na izpitnem listu potrdi, da so mu bila vsa napačno odgovorjena vprašanja razložena in jih razume.

7. Na pregled opreme mora priti kandidat v popolni jamarski opremi. Pomanjkljivo opremljen jamar je zavrnen. Kdor je zavrnen dvakrat se smatra, da ni seznanjen z jamarsko opremo in ne more sodelovati pri opravljanju izpita.
8. Rok za objavo datuma izpita je minimalno 20 dni pred predvidenim izpitom. Prijave na posamezni izpitni rok so zaključene 7 dni pred objavljenim datumom izpitov, če ni drugače določeno s strani organizatorja ob pozivu k prijavi. Kasnejše prijave na tekoči izpitni rok NISO več mogoče.

OSEBNA JAMARSKA OPREMA:

- primerna zaščitna obleka in rokavice
- planinski čevlji ali škornji, ki segajo prek gležnjev
- čelada, ki ustreza standardu EN 12492
- dva ločena vira luči
- plezalni sedež, ki ustreza standardu EN 12277 in primeren zgornji (prsni) del pasu
- vponka plezalnega sedeža (»Mallion rapid«), ki ustreza standardu EN 12275 (z nosilnostjo vsaj 20 kN)
- 2 popkovini, narejeni iz dinamične vrvi, ki ustreza standardu EN 892, premera med 9 in 10,5 mm z vponko na koncu vsake popkovine.
 - za vponki na koncih popkovin se priporoča da sta brez matice in brez zoba (»Petzl Spirit«)
 - primeren vozec za vpenjanje na vponko plezalnega sedeža je osmica, za vpenjanje vponke pa šestica, osmica ali »barrelov« vozec
 - vsi vozci morajo biti pred začetkom uporabe zategnjeni
 - prosti konec vrvi v končnem vozlu je lahko dolg od 1 do 5 cm in mora biti zataljen, da ni mogoče razpletanje vrvi
 - sešiti trakovi (tudi tovarniško), vponke z zakrivljenimi vratci in vidno poškodovane popkovine niso sprejemljive
- vrвна zavora z dodatno varovalno vponko
 - v plezalni sedež mora biti vpeta z ovalno vponko z matico
 - za dodatno preusmeritveno vponko se priporoča jekleno ali iz nerjavnega jekla brez matice in zoba
 - vidno obrabljena aluminijasta vponka ni sprejemljiva
- prsna prižema, ki ustreza standardu EN 567
- ročna prižema, ki ustreza standardu EN 567
 - ročna prižema je vpeta v vponko dolge popkovine
- na ročni prižemi je vponka z matico, ki ustreza standardu EN 12275 (z nosilnostjo vsaj 20 kN)
- nožna zanka
 - nožna zanka iz traku ni sprejemljiva
- 5 m pomožne vrvice debeline 8 mm ali Dyneeme 5 mm
- 1 dodatna vponka z matico, ki ustreza standardu EN 12275 (z nosilnostjo vsaj 20 kN)
- majhen komplet prve pomoči za v jamo (vsaj povoj in gaza)
- astro folija
- ključ 13 mm
 - ni obvezen za jamarja pripravnika

Priporočena oprema:

- nožna prižema
- krempeljc
- dodatna vponka z matico
- trak za nošenje transportnih vreč
- rezervne baterije za svetilko
- rezervne matice za zatezna sidra in vijaki za svedrovce
 - o morajo biti iz jekla vrste A2 in natezne trdnosti 8.8

PRAKTIČNI PREIZKUS ZNANJA OBSEGA:

Praktični preizkus znanja je usklajen s Prilogo 1 k Pravilniku o usposobljenosti za samostojno jamarsko delovanje (UL 66/2007), katera je zavedena tudi v **Vsebinski sklopi za usposabljanje za samostojno jamarsko delovanje**.

1. **OSEBNA OPREMA:** tu se preverja znanje opisovanja osebne jamarske opreme.
2. **VRVNA TEHNIKA:** tu se preverja znanje priprave opreme (pregled vrvi, priprava v transportno vrečo, vozel na koncu vrvi), izbira primernega začetnega sidrišča (zadostna oddaljenost od roba brezna oziroma stene). Kandidat mora izdelati vsaj dve primerni vmesni sidrišči, da vrv ne drsa ob steno. Smer na izpitu mora imeti najmanj dve sidrišči, en vozel in eno odmikališče, preko katerih pleza kandidat. Pri prehodu sidrišč navzdol in navzgor se zahteva dvojno varovanje. Kandidat smer opremi po vnaprej pripravljenih pritrdiščih. Premagati mora tudi opremljeno prečnico dolžine 5 - 10 m.
3. **TOVARIŠKA POMOČ:** kandidat mora obvladati tehniko snemanja in spuščanja poškodovanca z vrvi.
4. **ZABIJANJE SVEDROVCA:** poudarek je na pravilni izbiri in postopku izdelave sidrišč.
5. **VOZLI:** kandidat mora poznati izvedbo in uporabnost vsaj osmih (8) sledečih vozlov: bičev, polbičev, najlonski (mrtvi), šestica z dvojno zanko, osmica, osmica z dvojno zanko, vpletena osmica, podaljševalni (ribiški), devetka in metulj.
6. **MERJENJE IN RISANJE JAM, IZPOLNJEVANJE ZAPISNIKOV IN ORIENTACIJA:** prva opcija za preverjanje znanja merjenja in risanja jam, izpolnjevanja zapisnikov in orientacije je, da kandidat pred opravljanjem izpita izdelava en (1) osnovni zapisnik, kjer je kandidat avtor, ter izvede (v sklopu organizacije) registracijo jame. Biti mora tudi soavtor še enega osnovnega zapisnika. To kandidat dokazuje na dan izpita s kopijo zapisnika, katero prinese s seboj na delovno točko.
Druga opcija je, da kandidat praktično pokaže zgoraj omenjeno znanje, da izmeri in nariše del jame, izpolni zahtevane rubrike osnovnega zapisnika in reši praktično nalogo iz orientacije.

7. **PRVA POMOČ:** Znanje prve pomoči se lahko preverja teoretično, praktično ali oboje.

TEORETIČNI PREIZKUS ZNANJA OBSEGA:

Splošno znanje o varovanju jam, varovanju jam pri obisku, jamarski tehniki, organizaciji raziskovanj, jamarski informatiki, osnovah geologije, varnosti in prvi pomoči, varnostne norme in postopek pri nesreči.